

A könnyű halál

Házamból a Szajnat láttam, ránctalan volt, a reggeli nap bevonta fényével. Szép, széles, lassú, hosszú ezüsfolyam, itt-ott bíborfoltokkal; a túsó partján egyenesen felsorakozó nagy fák hatalmas, zöld lombfala.

Az élet élménye, mely naponta újrakezdődik, az üde, vidám, szerelmes élet a lombok között remegett, a levegőben lüktetett, a vízen tükröződött.

Most hozta az újságokat a postás; átadták nekem; s én lassú lépésekkel elindultam a partra, hogy olvassak.

Rögtön az elsőben, amint belelapoztam, ezt a címet olvastam: *Öngyilkosságok statisztikája* – s megtudtam, hogy ebben az évben nyolcezer-ötszáznál is többen végeztek magukkal.

És már magam előtt is láttam őket! Elképzeltem az életbe belefáradt, kétségbeesett emberek önkéntes, borzalmas vérfürdőjét. Vérző embereket láttam, szétroncsolt állkapcsot, megrepedt koponyát, golyó ütötte mellkast – kis szállodai szobákban haldokoltak, lassan, egyedül, és sebeikről megfeledkezve, makacsul csak a balsorsukon töprengtek.

És láttam másokat, átvágott gégével vagy feltépett hassal, kezükben még ott a konyhakés vagy borotva.

És megint csak láttam őket, pohár előtt ültek, melyben gyufa ázott, vagy egy üvegcsére bámultak, melyen vörös méregcímke virított.

Mozdulatlanul, mereven nézték; majd ittak; azután vártak; majd egy fintor vonaglott az arcukon, összerántotta az ajkukat; rémület zavarta meg tekintetüket, mert nem tudták, hogy a befejezés előtt annyit kell szenvedni!

Felemelkedtek, megálltak, lezuhantak, és két kezüket hasukra szorítva érezték, hogy minden szervük ég, beleiket az ital tüze roncsolja – és az agyuk még tiszta.

És megint új csoportot láttam: egy falba vert szögön lógtak, az ablak kilincsén, a mennyezet kampóján, egy gerendán a padláson, egy fa ágán az esti esőben. És elgondoltam, mit érezhettek, mielőtt így maradtak, kilógó nyelvvel, mozdulatlanul. Éreztem szorongásukat, utolsó tétovázásukat, láttam a mozdulataikat, hogyan erősítik meg a kötelet, megvizsgálják, jól tart-e, majd nyakukba vetik, és eleresztik magukat.

És láttam azokat, akik egy nyomorúságos ágyon fekszenek: anyák kisgyerekekkel, az éhhalál küszöbére jutott öregek, szerelmi csalódásoktól elgyötört fiatal lányok, mind-mind merevek már, kimúltak, megfúltak, és a szobában még füstöl a parázstartó.

Megláttam azokat, akik elhagyott hidakon sétálnak éjszaka. Ők voltak a legkomorabbak. A hidak íve alatt puha zajjal futott a víz, ők nem látták... csak tudták, mert beszítták a víz hideg szagát. Vágyódtak utána, és féltek tőle. Nem voltak elég bátrak! De mégis... meg kellett tenni! Messze, valamelyik toronyban ütött az óra, s hirtelen a folyóba zuhanó test csattanása hallatszott a sötétség szétterülő csendjében, azután gyors csend, majd néhány kiáltás, és a fuldokló ember vergődő kezétől meg-meg-csobbanó víz. És néha csak egyetlen csobbanás, ezek összekötötték a kezüket vagy követ erősítettek a lábukra.

Ó, szegények, szegények, szegények! Szorongva éreztem szorongásukat, meghaltam velük. Átéltém minden nyomorúságukat, egyetlen óra alatt elszenvedtem minden kínjukat. Ismertem a fájdalmat és a szomorúságot, ami idáig juttatta őket, mert én érzem az élet megtévesztő aljasságát, soha senki nem érezhette jobban, mint én.